

Faglig viden er en forudsætning

- FOA mener, at alle rengøringsmedarbejdere bør have erhvervsuddannelse som serviceassistent eller rengøringstekniker. Uddannelse giver et fagligt fælles sprog, viden og grundlag for håndtering af rengøringsopgaver i praksis. Faglig viden har vist sig vigtig under Covid-19 pandemien når myndighedernes anbefalinger og retningslinjer skal omsættes i praksis. Der er flere eksempler på lokale løsninger, der har været ikke-faglige og mangelfulde.
- Rengøringsområdet skal ledes af personer der er fagligt uddannet inden for rengøring, service og ledelse. FOA peger på Akademiuddannelsen i rengøring og ledelse. Fagligt uddannede rengøringsledere skal sætte fokus på rengøringskvaliteten, standarder, metoder, anbefalinger mv.
- Fagligt uddannede ledere kan indgå i det øvrige ledelsesniveau og sikre koordinering og sammenhæng. Rengøringsfaglige ledere bør indgå i den lokale hygiejneorganisation.
- Parterne på arbejdsmarkedet har ved Overenskomstforhandlingerne i 2015 afsat midler i Den Kommunale- og Regionale Kompetencefond. Deltagere på Akademiuddannelsen kan søge midler i Omstillingsfonden til Akademiuddannelsen i rengøring og ledelse.

Faglig viden er en forudsætning

Under Covid-19 pandemien er det blevet tydeligt, at faglig viden om effektiv og hygiejnisk rengøring er en væsentlig faktor for at dæmme op for smittespredning. At stoppe smittespredning handler grundlæggende om 3 elementer:

- Håndhygiejne
- Effektiv rengøring
- Afstand

Hertil kommer masker, opmærksomhed på hostetikette mv.

KONTAKT

Notat udarbejdet af:

FOA Kampagne og Analyse

Presse/Fagbladet:

Politisk ansvarlig:

Per Brøgger

Jeanette W. Staffeldt

Pia Heidi Nielsen

Rigtig mange medarbejdere inden for rengøringsområdet er ufaglærte, men for at kunne omsætte sundhedsmyndighedernes anbefalinger og retningslinjer, er der behov for fagligt uddannet personale og ikke mindst fagligt uddannet ledelse. En undersøgelse af FOA's medlemmer med rengøringsopgaver i kost- og servicesektoren afdækker eksempelvis, at blot hvert andet medlem med rengøringsopgaver indenfor ældre- og specialområdet, har en uddannelse¹. FOA mener, at alle medarbejdere bør have erhvervsuddannelsen til serviceassistent eller som minimum erhvervsuddannelsen til rengøringstekniker. Derudover mener FOA, at området bør ledes af personer med Akademiuddannelsen i rengøring og ledelse eller lignende.

Vi ser en udvikling hvor patienter udskrives hurtigere fra sygehusene, og hvor behandling og pleje overtages af kommunerne. Det betyder, at der er behov for grundig faglig viden i hele det kommunale område – ældreområdet, børneområdet, specialområdet, handicapområdet osv. Der er brug for faglig viden både om hygiejne generelt og specifikt, smitteveje og ikke mindst rengøring (f.eks. metoder og midler) og kvalitet i rengøringsydelse.

Uddannelse giver fælles fagligt grundlag og sprog

Faglig uddannelse giver et fagsprog og et godt udgangspunkt for at håndtere hygiejne og rengøringsopgaver i det daglige, men fælles sprog betyder også en effektiv håndtering i krisesituationer som for eksempel under Covid-19 pandemien. Den effektive håndtering ligger i, at medarbejdere og ledere kan omsætte anbefalinger i krisesituationer, fordi der er en grundlæggende viden til stede. Desuden giver det bedre mulighed for at indgå i koordinering og samarbejde med andre ledere på tværs af arbejdspladser og forvaltninger. Covid-19 krisen har synliggjort, at der i mange kommuner ikke var det fundament til stede. Håndteringen blev flere steder præget af "hovsa"-løsninger, og tilfældige ikke-faglige løsninger, såsom brug af klorin eller håndsprit med glycerol til desinfektion, eller mangelfuld afvaskning af kontaktpunkter, da man ikke var helt klar på, hvad der henhører under kontaktpunkter. Alt i alt oplevede mange en mangel på viden om kemikalier og materialer, processer, værnemidler mv.

Nogle kommuner har allerede uddannet deres rengøringsmedarbejdere til Serviceassistenter eller Rengøringsteknikere. Erfaringen fra disse kommuner (f.eks. Køge og Aarhus) er, at de var helt klar til de udfordringer der ramte kommunerne med Covid-19. Alle havde det grundlæggende faglige fundament og sprog til at reagere korrekt og hurtigt.

Med en faglig uddannelse er der større viden om de arbejdsmiljømæssige udfordringer i arbejdet. Rengøringsmedarbejdere er blandt de 5 faggrupper der får anerkendt flest hudlidelser. Som oftest er der tale om eksem på grund af vådt arbejde og kemikalier. Hertil kommer at denne branche også er præget af fysisk nedslidning. Med viden og faglig uddannelse opnår medarbejdere en viden om forebyggelse af dels eksem og hudlidelser, men også fysisk korrekte arbejdsstillinger. Her er der både personlige men også samfundsmæssige gevinster at hente. Derudover giver

¹ FOA 2021: *Undersøgelse om uddannelse og arbejdssituation under covid-19 på rengøringsområdet*. Undersøgelsen ligger på FOAnet.dk under temasiden 'hygiejne og rengøring'.

serviceassistentuddannelsen kompetencer til at varetage andre arbejdsområder end rengøring, for eksempel lejring af patienter, sengeredning og udskiftning af sengelinned, håndklæder mv.

Uddannelser

Erhvervsuddannelsen til Serviceassistent

Serviceassistenter har en grundlæggende viden indenfor professionel rengøring og hygiejne, så den lever op til kvalitetskrav og forebygger smittespredning. Serviceassistenter har kendskab til rengøring og desinfektion af lokaler, inventar, udstyr, arbejdsredskaber, afbrydelse af smitteveje og kendskab til almindelige sygdomme og symptomer.

Erhvervsuddannelsen til Rengøringstekniker

Trin 1 af serviceassistentuddannelsen.

Rengøringsteknikere har grundlæggende viden indenfor professionel rengøring og hygiejne, så den lever op til kvalitetskrav og forebygger smittespredning.

Akademiuddannelse i rengøring og ledelse

Uddannelsen styrker medarbejderens rengøringsfaglige viden om emner som rengøringsteknologi og -kvalitet, hygiejnestandarder, materialer og fødevarerikkerhed, og kombinerer medarbejderens faglige baggrund med kompetencer inden for ledelse, udvikling og iværksætterier. Uddannelsen består af 6 moduler.

Fagligt uddannet ledere

Fagligt uddannet ledelse har betydning for en effektiv håndtering af udfordringer som vi ser med Covid-19; Hurtig og effektiv instruktion af medarbejdere, samt effektivt samarbejde med ledere inden for andre områder. Men fagligt uddannet ledelse indenfor rengøringsområdet betyder også, at fagområdet kan blive italesat i den kommunale ledelse på lige vilkår med ledere inden for andre velfærdsområder. Mange steder er det ledere fra andre brancheområder der er ledere for rengøringsområdet, f.eks. tekniske serviceledere på skoler, sygeplejersker i hjemmeplejen/plejehjem, pædagoger på daginstitutioner. Disse ledere har naturligvis ikke den samme grundlæggende specifikke viden, og heller ikke "sproget" til at sikre effektiv og nødvendig løsning af rengøringsopgaven.

Ledelsen skal have grundigt kendskab til brugen af de eksisterende standarder, der bruges ved fastlæggelse af rengøringskvalitet (INSTA 800 samt lignende standarder). Alt for mange steder omtaler man *frekvensen* af en rengøringsydelse, f.eks. 2 gange om ugen vaskes gulvet. Det vigtige er også

kvaliteten af denne gulvvask. På sygehusene foretager man audit af rengøringsydelse- kvaliteten, og det samme bør man gøre på andre områder.

Fagligt uddannede rengøringsledere kan sikre, at hygiejne og rengøring indtænkes i velfærdsopgaverne på tværs af forvaltninger og brancher i byggesager. Hertil kommer deres bidrag til at sikre hygiejne og rengøringsvenlighed i renoveringer og nybyggerier, og etablering af klimavenlige tiltag i vedligehold, indkøb, materialevalg m.v.

Fagligt uddannede rengøringsledere bør indgå i den enkelte kommunes hygiejneorganisation, på lige fod med hygiejnesygeplejerske, hygiejnekonsulenter mv. En styrkelse af det rengøringsfaglige niveau vil bidrage til færre infektioner og mindske smitte risiko.

I forbindelse med Covid-19 pandemien arbejder mange kommuner ligenu med opbygning af deres egen hygiejneorganisation. Det indebærer ansættelse af medarbejdere med den rette viden, så kommunen ikke udelukkende gør brug af rådgivning fra regionerne. Hygiejne er meget bredt og rengøring er en stor del heraf. Derfor er der brug for fagligt uddannede ledere af rengøringen, der kan indgå i hygiejneorganisationen.

Statens Serum Institut er p.t. i gang med at gentage deres undersøgelse af kommunernes organisering inden for hygiejneområdet, og forventer at rapporten ligger klar inden årsskiftet.

Økonomi til uddannelse

Der er ved overenskomstforhandlingerne 2015 afsat midler til uddannelse i Den Kommunale- og Regionale Kompetencefond. Målet er at få flere ufaglærte til at gå i gang med uddannelse og fjerne de økonomiske barrierer, der kan være forbundet med at sende medarbejdere afsted på uddannelse. Der er både afsat midler til at medarbejderne kan påbegynde erhvervsuddannelser samt efter- og videreuddannelse. Parterne har desuden afsat midler til indsatsen "Bedre til ord, tal og IT", som er en indsats, der løfter medarbejdernes grundlæggende færdigheder i dansk, matematik og it.

Når det gælder Akademiuddannelsen i rengøring og ledelse, kan der søges midler i Omstillingsfonden. Omstillingsfonden er en pulje målrettet ufaglærte og faglærte medarbejdere, der skal opnå et kompetenceløft gennem deltagelse i akademi- og diplomuddannelser. Der kan søges op til 10.000 kr. årligt, til at dække deltagergebyr, og der er mulighed for at supplere med midler fra Den Kommunale- eller Regionale Kompetencefond. Der kan søges til og med 2021.